

13. Jul. 1846

FACTS

Date:

13. Jul. 1846

Page number:

Dagbog G, side 114-116

TRANSCRIPTION

Amsterdam 13 July 46.

Et Træk, jeg igaar saae i Dyre-Haven fandt jeg saa kjønt, at jeg her vil notere det. Der er to deilige Conguarer, en Han og en Hun; den første er saa glubsk og graadig, at Oppasseren gjerne under Maaltidet skyder en Fjæld ind for at dele Buret, at Hunnen kan nyde sin Part ubeskaaret. Det skeete ikke igaar, og da han var gaaet videre og de mange Tilskuere gjorde Tilsyn lidt besværligere, saa foer da ogsaa Hannen som rasende over sin Mages Part, som denne ganske taalmodig gav slip paa, og stod kjærligt og slikkede den graadige Herre, saalænge han spiiste. Er Mændene dog ikke nogle Asner, er Quindehertet selv i det vilde Dyr ikke yndigt.

•115•

Jeg kommer ligefra Musæet, som jeg nu kan næsten udenad, det vil jeg ikke sige, men jeg er træt af at see det om igjen, og de Ting, jeg sætter meest Priis paa kjender jeg nu saa vel. – Det er underligt: de gamle Kunstnere vare ogsaa Manierister, men de have desuagtet mere Kjærne som oftest end de nye; man finder vanskeligt hos dem disses gruelige Nygternhed og Armod i Tanken eller tomme, blotte og bare Routine. – Et deiligt Billed af Cuip¹, hvor en Drivt Kør drives ind ad en Vei imod den Opgaaende Sol, som forvandler Farverne i Luften til et Lyshav. – Skyerne ere paa en egen Maade udtakkede med bestandigt sig gjentagende Kanter og Spidser, men man mærker det ikke for den mageløse Glands og Tone. Hele Landskabet er bredt og let malt, Dyrene svagt tegnede, men see den Solstraale som fladt skyder sig hen og spiller paa Toppene af Græsstraene paa Træstammen tilhøre. Der er en saadan Følelse og poetisk Fylde i saadanne et Billed, at man reent glemmer Manglerne og maa i Henrykkelse tilstaae: nei, sligt kan vor Tid slet ikke producere. – Og hvorfor? hvad er i Veien for at sprænge alle de kjedelige, sammensnærende Baand, som Anatomi og Perspectivlære og Skyggelære have belæmret os med. Det er som en Troldom, der binder Kunsten i vore Dage.

•116•

senere samme Dag.

To Gange har jeg forgjæves været i Stadthuis, skulde komme igjen imorgen. Derimod i leproosenhuis var jeg heldigere og fik to deilige Billeder af Ferdinand Boll² at see. Det ene med 3 Dameportraiter, halve Figurer, siddende om et Bord. – Det andet: en fattig Dreng bliver ført ind for 4 Herrer, hele Figurer siddende ved et Bord. To superbe Billeder og vel bevarede. –

Jeg passerede Jødekvartret, men som det var min Næse for drøit at gaa derind saa var det min Tanke for svært at begribe: hvor Mennesker kunne bo i en saadan Luft. Den romerske Ghetto var af mine kjære Spadseretoure, men her var det for stivt. –

¹ Aelbert Cuyp (1620-1691). Maleriet er Rijksmuseum, Amsterdam, inv.nr. SK-A-78.

² Ferdinand Bol (1616-1680). Malerierne er nu henh. deponeret i Rijksmuseum, inv.nr. SK-C-367, og i Amsterdam Museum, inv.nr. SA 7295.

kan j finde mig i, at de nye Det iten,
men maa det over maa de ikke, Det gjer
mig andt. Det er en Respect j har for Kun-
sten, der ikke tillader mig med Flid at gjore
noget Slet, om det end i næste Øieblik skal
afleegges, saa har j under Udøvelsen baade
Ouelo og Glæde fundet, og det er tit, at j har
tegnat net op vanskelige Ting, som længe
have ligget i min Tanke, for Børn, for
si j falte det Misdige i at sætte det i min
Skiggebog; stundom kom det der bagefter.

Amsterdam 13 Febr 46. -

Et Træk, j igaar saae i Dyrer-Klassen faaet j saa
kjendt, at j har et notere det. Der er to derlige Kon-
guarer, en Klau og en Klun; den første er saa glædelig
og grædig, at Oppasseren gjerne under Mæltid
skjæder en Fjæl ind for at lide Børn, at klamm
kan nyde sin Part ihestkaaret. Det skeete i 1846,
og da han var gaad indre og de mange Tilskuere
gjorde Tilroyn lidt besværligere, saa for da ogsaa
klammen som varende over sin Mages Part, som
dumme ganske taalmodig gav Slip paa, og stod
kjærligt og stikkede den graadige Klerre, saalænge
han spiste. En Mandene dog ikke nogle Aarer, er
Grundkjertlet selv: det vilde Dyr ikke gredigt.

Jeg kommer lige fra Musæet, som jeg nu har været
indenfor, det vil jeg ikke sige, men jeg er træt af at
see det om igjen, og de Ting, jeg sætter mest Pris paa
kjender jeg nu saa vel. - Det er underligt: de gamle
Kunstnere have ogsaa Manierister, men de have
desuagtet mere Kjærlighed end de nye; man
finder vanskeligt hos dem Sisses gruelige Nysgerrig-
hed og Arrogance. Tænker eller tomme, blotte og
høje Nostalgier. - Et Ligt Billede af Cæsar,
hvor en Drikt Kæde dræber ind og ud i en ind
den opgaende Sol, som forvandler Farverne
i Løften til et dysskav. - Skjæne ere paa en
egen Maade indtagede med bestandigt sig gen-
tagende Kavaler og Spidser, men man mærker
det ikke for den magtlose Glæde og Tone. Helt
Landskabet er bredt og let malt, Dyrene raagt
tegnede, men see den Salstraale som flødt
skjæder sig hen og spiller paa Toppene af
Fjeldstræene paa Træstammerne til Høire.
Der er en saadan Følelse og poetisk Fyldelse i saa
danne et Billede, at man næst glemmer Mø-
derne og mer i blødsindstillede tilstande: nei,
slet kan der Tid slet ikke producere. - Og
hvorfors? Hvad er i Veien for at opdræge alle de
kjædelige, sammenhengende Bænder, som Anatomier
og Perspektivelære og Skjæglære have belært os med.
Det er en en Trældom, der binder Kunstneren i sine Dage.

To Gange har vi forgjæves søgt: Støtthuis,
skulde komme igennem i morgen. Derimod er
prosecutionis var vi heldigere og fik to Lige
Billeder af Ferdinand Ball at se. Det ene med
en Dame portrætter, halvt Figurer, sidde den et
Bord - det andet: en fattig Dreng bliver siddende
for 4 Mennesker, halvt Figurer sidde ved et Bord.
To superbe Billeder og vel bevarede. —
Vi passede Julegravstødet, men som det var
min Nase for trist at gå derind var det
min Tanke for svært at beskrive: Vores Mennecher
kümme bo: en saadan Lyft. Den ærmeste
Ghetto var af mine kjære Spadserestier, men
her var det for trist. —

4 kem endelig ind: Stadhuis:
 7 kem endelig ind: 11 R + #

Fanny Klals: sminke Portraits

Vollekerts: $\mathcal{L}_0 - \mathcal{L}_1 - \mathcal{L}_2 -$

Montheist: Portr. of Maria of Medici.

Spiegelberg: steht Billed und Portraits.

Van der Kleit: Do Do Do praeht.

Gauert Flinch: 4 klommes om d Bord, en Tjener bring
ger et stort Klean. —

V. 2. Kldst: Lignende Indhold —

Lingelbach: Pladsen ved het Palais, som
er under Bygning; en gammelt Waage-
sten er forsvunden af den nye Kirkes
Grund mange interessante Figurer og Costumer.